Régiók Bizottsága vélemény – A közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása

(2007/C 146/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

– támogatja a tíznapos felfüggesztő hatályú határidő javasolt bevezetését, melynek célja annak megakadályozása, hogy a közbeszerzési ajánlatkérők az odaítélésről szóló döntésnek a közbeszerzési eljárás többi résztvevőjével való közlése előtt kössenek szerződést. Ez lehetővé teszi a döntés felülvizsgálatát még hatályossá válása előtt, ami előnyös az ajánlatkérők és az ajánlattevők számára is,

– a jogellenes közvetlen szerződés-odaítélések megakadályozására irányuló javaslatot túlságosan messzemenőnek tartja, és ehelyett előnyben részesíti a jelenlegi, kártérítéses rendszert. Az Európai Bizottság megjegyzi ugyan, hogy a jogellenes közvetlen szerződések nagy problémát jelentenek, de ezt nem támasztja alá pl. a témában készült statisztikákkal. Az RB felszólítja az Európai Bizottságot, hogy mutasson be részletes adatokat a jogellenes közvetlen szerződések elterjedtségéről,

– úgy véli, hogy nem egyértelmű a jogorvoslatról szóló irányelv alkalmazási területe a küszöbértéket meghaladó, a II.B melléklet szerinti szolgáltatások odaítélésére vonatkozóan. Véleménye szerint a B kategóriába tartozó szolgáltatásokkal kapcsolatos szerződés-odaítélés jogorvoslatát egyértelműen ki kell vonni az irányelv alkalmazási területe alól; a tagállamoknak maguknak kell meghatározni, hogyan biztosítják az ajánlattevők jogbiztonságát az ilyen szolgáltatások pályázati kiírása esetén. Számos ilyen szolgáltatás – mint például az egészségügyi és a szociális szolgáltatások – a helyi és regionális önkormányzatok központi tevékenységeihez tartozik. Az EU hatásköre ezeken a területeken eléggé korlátozott, és nem a jogorvoslatról szóló irányelvvel – vagyis „kiskapukon” keresztül – kellene kiépíteni.

Referenciaszöveg

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelveknek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról

COM(2006) 195 final

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

tekintettel a 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelveknek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, európai parlamenti és tanácsi irányelvre tett európai bizottsági javaslatra (COM(2006) 195 final – 2006/0066 (COD)),

tekintettel az Európai Bizottság 2006. május 4-i határozatára, amely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján kikéri a Régiók Bizottsága véleményét e tárgyban,

tekintettel Elnökségének 2006. április 25-i határozatára, amely szerint a „Gazdaság- és szociálpolitika" szakbizottságot megbízza e vélemény kidolgozásával,

tekintettel a „Gazdaság- és szociálpolitika" szakbizottság 2006. december 15-én elfogadott véleménytervezetére (CdR 182/2006 rev. 2, előadó: Catarina SEGERSTEN LARSSON, Värmland megye közgyűlésének tagja (SE/EPP)),

a 2007. február 13-14-én tartott 68. plenáris ülésén (a február 13-i ülésnapon) elfogadta az alábbi véleményt.

1. **A Régiók Bizottsága nézetei**

A Régiók Bizottsága

1.1 **üdvözli** a jogorvoslatról szóló új irányelvet, mivel úgy véli, hogy a hatékony és átlátható jogorvoslati rendszer az ajánlattevők számára is nagyobb biztonságot jelent, ami remélhetőleg ösztönzi őket az ajánlatok benyújtására. Ez növeli a versenyt, ami a közbeszerzési ajánlatkérők számára is előnyös;

1.2 **úgy véli**, hogy az egyszerű szabályozás az egyik legfontosabb előfeltétele annak, hogy csökkenjen a jogorvoslati eljárások száma. Az egyszerűbb jogszabályokat könnyebb betartani, tévedni kevésbé lehet. Sajnos az új közbeszerzési irányelvek nem felelnek meg ennek az elvárásnak. A közbeszerzési irányelvek bonyolult eljárási követelményei miatt az ajánlatkérők könnyen követnek el hibát. Ez főként a kisebb helyi és regionális önkormányzatokat érinti, amelyek nem férnek hozzá a közbeszerzési joggal kapcsolatos ismeretekhez. Az RB szeretné felhívni az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy a közbeszerzési szerződések odaítélése nagyrészt helyi és regionális önkormányzatok révén következik be, nem központi, állami szinten;

1.3 emellett **úgy véli**, hogy a közbeszerzési rendelkezések megsértése esetén meghatározott túl erős szankciók – főként az áttekinthetetlen jogi kerettel összefüggésben – negatív következményekkel járhatnak. Az egyik lehetséges negatív következmény az, hogy az önkormányzatok egész egyszerűen elállhatnak a szolgáltatások kihelyezésétől, és ehelyett saját kereteken belül végzik el őket. Egy másik következmény a legalacsonyabb árhoz való túlzott ragaszkodás lehet. Az nehezen vitatható, hogy melyik ajánlat ára a legalacsonyabb, viszont a minőségi és ehhez hasonló paramétereket könnyebb megkérdőjelezni;

1.4 **támogatja** a tíznapos felfüggesztő hatályú határidő javasolt bevezetését, melynek célja annak megakadályozása, hogy a közbeszerzési ajánlatkérők az odaítélésről szóló döntésnek a közbeszerzési eljárás többi résztvevőjével való közlése előtt kössenek szerződést. Ez lehetővé teszi a döntés felülvizsgálatát még hatályossá válása előtt, ami előnyös az ajánlatkérők és az ajánlattevők számára is. Az RB **helyesli** az arra irányuló javaslatot is, hogy a tagállamoknak lehetőségük legyen előírni a jogorvoslati eljárást igénylő jelentkezők vagy ajánlattevők számára, hogy tájékoztassák az ajánlatkérőt a vélt szabálysértésről, valamint jogorvoslati igényükről; egyúttal **arra szólítja fel** az Európai Bizottságot, hogy már egy év után vizsgálja felül, milyen hatással jár a tíznapos határidő bevezetése, annak megállapítására, hogy ez mennyiben vezet a panaszok jelentős növekedéséhez, ahogy az egy sor tagállamban jellemző volt;

1.5 a szabályok ellen vétő szerződéskötések hatályát illetően azonban **szkeptikus**. Az irányelvjavaslat szerint az ilyen szerződések érvénytelenek. A Régiók Bizottsága azonban úgy véli, hogy erről a tagállamoknak kellene határozniuk annak érdekében, hogy a nemzeti joghoz való igazítás a szerződésekkel és kártérítésekkel kapcsolatos nemzeti jogszabályokkal összhangban történhessen;

1.6 szintén **megkérdőjelezi** az Európai Bizottság azon feltevését, hogy a tíznapos felfüggesztő hatályú határidő bevezetése a fellebbezések számának néhány százalékos kezdeti növekedéséhez vezethet. Svédországban pl. a javasolthoz hasonló tíznapos felfüggesztő hatályú határidő bevezetése után kezdetben 150 %-os növekedés volt tapasztalható. A jogorvoslati kérelmek száma a kezdeti növekedés után is tovább emelkedett ([1]);

1.7 a jogellenes közvetlen szerződés-odaítélések megakadályozására irányuló javaslatot túlságosan messzemenőnek **tartja**, és ehelyett előnyben részesíti a jelenlegi, kártérítéses rendszert. Az Európai Bizottság megjegyzi ugyan, hogy a jogellenes közvetlen szerződések nagy problémát jelentenek, de ezt nem támasztja alá pl. a témában készült statisztikákkal. Az RB **nyomatékosan kéri** az Európai Bizottságot, hogy mutasson be részletes adatokat a jogellenes közvetlen szerződések elterjedtségéről. Az említett internetes konzultáció nem elegendő az ennyire átfogó módosítások indoklásához. Az olyan közbeszerzési szerződések esetében, amelyek meghaladják a határértéket, és az ajánlatkérő értelmezése szerint hivatalos pályázati kiírás és az azt követő felfüggesztő hatályú határidő kivárása nélkül is megköthetők, a kötelező meghirdetés nagymértékben befolyásolja az ajánlatkérőt. Ide tartoznak többek között a saját vállalatokkal kötött szerződések, valamint az önkormányzatok közötti együttműködés keretein belüli szerződések. A Régiók Bizottsága korábbi véleményeiben már rámutatott a saját vállalatokkal kötött szerződésekkel kapcsolatos problémákra, valamint az önkormányzatok közötti együttműködés keretein belüli szerződésekből adódó kérdésekre. Az RB szerint a közbeszerzési szerződésekkel kapcsolatos jogalkotás nem szabad, hogy megnehezítse vagy megakadályozza ezeket a folyamatokat;

1.8 **úgy véli**, hogy nem egyértelmű a jogorvoslatról szóló irányelv alkalmazási területe a küszöbértéket meghaladó, a II.B melléklet ([2]) szerinti szolgáltatások odaítélésére vonatkozóan. **Véleménye szerint** a B kategóriába tartozó szolgáltatásokkal kapcsolatos szerződés-odaítélés jogorvoslatát egyértelműen ki kell vonni az irányelv alkalmazási területe alól; a tagállamoknak maguknak kell meghatározni, hogyan biztosítják az ajánlattevők jogbiztonságát az ilyen szolgáltatások pályázati kiírása esetén. Számos ilyen szolgáltatás – például az egészségügyi és a szociális szolgáltatások – a helyi és regionális önkormányzatok központi tevékenységeihez tartozik. Az EU hatásköre ezeken a területeken eléggé korlátozott, és nem a jogorvoslatról szóló irányelvvel – vagyis „kiskapukon" keresztül – kellene kiépíteni. **Úgy véli**, hogy a B kategóriába tartozó, valamint a küszöbértéket meg nem haladó szolgáltatások esetében a jogi eszközök kérdése kizárólag a tagállamokat érinti;

1.9 **üdvözli** a tanúsítási rendszer és a békéltetési eljárás megszüntetésének javaslatát.

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

1. ajánlás

Bizottsági javaslat a 89/665/EGK irányelv 1. cikk 3. bekezdésének módosítására

Bizottsági javaslat a 92/13/EGK irányelv 1. cikk 3. bekezdésének módosítására

Az Európai Bizottság javaslata	Az RB módosítása
A tagállamok biztosítják, hogy a tagállamok által megállapítandó részletes szabályok szerint legalább mindazon személyeknek legyen lehetőségük jogorvoslati eljárás igénybevételére, akiknek érdekében áll vagy állt egy adott közbeszerzési szerződés elnyerése, és akiknek jogait vagy jogos érdekeit az állítólagos jogsértés sérti vagy veszélyezteti.	A tagállamok biztosítják, hogy a tagállamok által megállapítandó részletes szabályok szerint legalább mindazon személyeknek legyen lehetőségük jogorvoslati eljárás igénybevételére, akiknek érdekében áll vagy állt egy adott**, a pályázati kiírás követelményeinek megfelelő** közbeszerzési szerződés elnyerése, és akiknek jogait vagy jogos érdekeit az állítólagos jogsértés sérti vagy veszélyezteti.

Indokolás

A javasolt módosítás a jogorvoslati eljárás kérvényezésének lehetőségét azokra az ajánlattevőkre kívánja korlátozni, akik ténylegesen képesek a közbeszerzési ajánlatkérők által támasztott feltételek teljesítésére.

([1]) A svéd közbeszerzési hivatal (*Nämnden för offentlig upphandling*) éves jelentése, 2003 és 2004.

([2]) 2004/18/EK irányelv az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról.

2. ajánlás

Bizottsági javaslat a 89/665/EGK irányelv 2. cikk 4. bekezdésének módosítására

Bizottsági javaslat a 92/13/EGK irányelv 2. cikk 4. bekezdésének módosítására

Az Európai Bizottság javaslata	Az RB módosítása
A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az ideiglenes intézkedések elrendelésének mérlegelésekor a jogorvoslati eljárásokért felelős szerv figyelembe veheti ezen intézkedések várható következményeit valamennyi, nagy valószínűséggel veszélyeztetett érdekre nézve, beleértve a közérdeket, és határozhat úgy, hogy nem hoz ilyen intézkedéseket olyan esetben, amikor azok hátrányai meghaladhatják annak előnyeit.	A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az ideiglenes intézkedések elrendelésének mérlegelésekor a jogorvoslati eljárásokért felelős szerv figyelembe veheti ezen intézkedések várható következményeit valamennyi, nagy valószínűséggel veszélyeztetett érdekre nézve, beleértve **különösen** a közérdeket, és határozhat úgy, hogy nem hoz ilyen intézkedéseket olyan esetben, amikor azok hátrányai meghaladhatják annak előnyeit.

Indokolás

A közérdeknek nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 13-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE